

ĐỪNG BỎ LỠ CƠ HỘI NGẮM HOẢ TINH TẠI VIỆT NAM!

Những người yêu thích thiên văn tại Việt Nam có thể ngắm nhìn Hoả tinh ngay từ hôm nay, thậm chí bằng mắt thường, không cần phải đợi tới 10g19 phút sáng chủ nhật (30/10, giờ Hà Nội) khi Hoả tinh cách Trái đất 69,4 triệu km. Đây là khoảng cách

Những người yêu thích thiên văn tại Việt Nam có thể ngắm nhìn Hoả tinh ngay từ hôm nay, thậm chí bằng mắt thường, không cần phải đợi tới 10g19 phút sáng chủ nhật (30/10, giờ Hà Nội) khi Hoả tinh cách Trái đất 69,4 triệu km. Đây là khoảng cách gần nhất giữa hai thiên thể này trong vòng 2 năm qua.

Đây là sơ đồ một phần của Thái dương hệ vào ngày 30/10, khi Trái đất (Earth) và Hoả tinh (Mars) gần nhau nhất. Trái đất ở giữa, Mặt trời (Sun) và Hoả tinh ở hai bên

Theo Thạc sĩ Phan Văn Đồng, Tổng thư ký Hội thiên văn Việt Nam, giai đoạn hiện nay được gọi là giai đoạn xung đối, nghĩa là Trái đất ở giữa, Mặt trời ở một phía và Hoả tinh ở một phía. Khi Mặt trời lặn thì Hoả tinh xuất hiện trên đường chân trời phía đông. Do vậy, ở VN có thể nhìn thấy Hoả tinh. Bắt đầu quan sát từ 20-21 giờ hàng ngày Có thể quan sát Hoả tinh suốt đêm tại VN, bắt đầu từ 20-21 giờ. Bằng mắt thường, nếu nhìn thẳng về phía đông, hơi chếch về phía nam một chút, ta sẽ thấy một chấm sáng đỏ, giống như một ngôi sao. Đó chính là Hoả tinh. Tuy nhiên, vẫn có thể phân biệt được Hoả tinh bởi chấm sáng đỏ dường như to và sáng hơn các ngôi sao khác trên bầu trời đêm. Càng về khuya, Hoả tinh di chuyển càng cao trên bầu trời, đồng thời dịch chuyển dần về phía tây, nên càng trông thấy rõ. Gần sáng, thiên thể này đạt độ cao cao nhất. Khi Mặt trời mọc, Hoả tinh đã ở trên bầu trời phía tây. Tuy nhiên, do ánh sáng Mặt trời lấn át nên ở VN không thể quan sát thấy Hoả tinh nữa. Đây chính là điều không may đối với những người yêu thích thiên văn tại VN bởi thời điểm trông thấy Hoả tinh rõ nhất là vào lúc 10g19 phút sáng chủ nhật (30/10) khi Hoả tinh cách Trái đất 69,4 km - khoảng cách gần nhất giữa hai thiên thể này trong vòng 2 năm qua. Một thông tin quan trọng nữa là khối không khí lạnh và áp thấp nhiệt đới sẽ gây mưa, làm trời nhiều mây, ảnh hưởng tới hoạt động quan sát Hoả tinh tại VN trong những ngày tới. Tuy nhiên, chớ vội thất vọng vì sau ngày 30/10, Hoả tinh vẫn là một trong những thiên thể sáng nhất và tuyệt vời nhất trên bầu trời đêm. Nói cách khác, ở VN vẫn có thể nhìn thấy Hoả tinh trên bầu trời đêm từ nay cho tới hết tháng 12/2005. Không có kính thiên văn, dùng ống nhòm và mắt thường Nếu quan sát bằng mắt thường, Hoả tinh sẽ xuất hiện dưới dạng chấm sáng đỏ. Thông qua kính thiên văn, Hoả tinh sẽ xuất hiện với kích cỡ to như Mặt trăng hoặc quả bóng lấp lánh. Với kính thiên văn có đường kính 60mm, sẽ dễ dàng quan sát thấy Syrtis Major, đặc trưng dễ thấy nhất của Hoả tinh. Vùng bình nguyên rộng lớn, nhiều miệng hố này, xuất hiện như một chiếc lưỡi

đen hình tam giác, đỉnh hướng về Cực bắc của Hoả tinh.

Hoả tinh (Mars) nhô lên ở phía đông khi bóng tối buông xuống

Cũng có thể quan sát Helas - một miệng hố khổng lồ do thiên thạch tạo ra và thường bị một màn sương trắng bao phủ. Nếu đầu tư kính thiên văn đường kính hơn 200mm, có thể nhìn thấy nhiều chi tiết hơn, trong đó có Olympus Mons, núi lửa lớn nhất trong Thái dương hệ ở độ cao 25,6km. Cực Nam của Hoả tinh, bị thu hẹp do sự nóng bức của mùa hè, sẽ xuất hiện như một chấm trắng lấp lánh. Nếu may mắn, vào một đêm nào đó, có thể nhìn thấy mặt trăng tí hon - Phobos và Deimos - của Hoả tinh. Chúng từng là tiểu hành tinh cho tới khi bị lực hấp dẫn của Hoả tinh bắt giữ. Nếu không mua/mượn được kính thiên văn (do hiếm, giá cao, chỉ có một cửa hàng bán kính thiên văn tại TP. HCM, không có cửa hàng nào tương tự tại Hà Nội) song lại muốn quan sát Hoả tinh rõ hơn so với mắt thường, Ths Đồng mách nhỏ: cố định ống nhòm vào một điểm tựa nào đó, chẳng hạn như một chiếc cọc là cũng có thể quan sát Hoả tinh. Độ phóng đại của ống nhòm càng lớn, càng quan sát rõ. Hy vọng vào năm 2018 khi hiện tượng thiên nhiên lý thú này lặp lại, mỗi tỉnh hoặc ít ra là mỗi miền ở VN có một nhà chiếu hình vũ trụ để công chúng, đặc biệt là giới trẻ, có thể tới quan sát, tìm hiểu về thiên văn. Theo các nhà thiên văn VN, hiện nay VN chỉ có một nhà chiếu hình vũ trụ duy nhất tại TP Vinh (Nghệ An) trong khi Đức có 69 nhà, Trung Quốc 40 nhà, Nhật 268 nhà và Mỹ 1.055 nhà. Được biết cách đây hai năm, Tp Hà Nội có ý định dành một khu đất ở phía Nam thành phố để xây dựng một nhà chiếu hình vũ trụ do Pháp tài trợ. Tuy nhiên, 2 năm trôi qua mà vẫn chưa thấy động tĩnh gì! Minh Sơn